

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 495

van **YVES BUYSSE**

datum: 30 maart 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Individuele beroepsopleiding (IBO) - Trajecten en klachten

De individuele beroepsopleiding is een opleidingsmaatregel die het voor werkgevers aantrekkelijker maakt om een werkzoekende aan te werven. Werkzoekenden die niet genoeg ervaring en competenties hebben, kunnen via een IBO-contract aan de slag bij een werkgever. Dat houdt in dat ze als werkzoekende gedurende 1 tot en met 6 maanden een opleiding volgen op de werkvloer.

Een IBO-cursist heeft tijdens zijn opleiding geen recht op vakantiegeld, eindejaarspremie en gewaarborgd loon bij ziekte. De periode van zijn opleiding wordt gelijkgesteld met een werkloosheidsperiode.

Een cursist mag de IBO niet stopzetten, tenzij ander werk gevonden wordt. Wordt de opleiding toch stopgezet om een andere reden, dan kan de uitkering worden ingetrokken. Bij problemen tijdens het traject kan VDAB bemiddelen tussen de cursist en de werkgever.

1. Hoeveel IBO-trajecten gingen van start? Graag een jaarlijks overzicht van 2018 tot en met 2022 met een opsplitsing naargelang de sector waar het traject plaatsvond.
2. Graag een overzicht van de gestarte IBO-trajecten naargelang volgende kenmerken van de deelnemers: geslacht, leeftijdscategorie, opleidingsniveau en nationaliteit. Dit jaarlijks voor de periode 2018-2022.
3. Hoeveel IBO-trajecten werden stopgezet? Graag een jaarlijks overzicht van 2018 tot en met 2022 met een opsplitsing naargelang de sector waar het traject plaatsvond en met vermelding of de stopzetting door de werkgever dan wel door de werknemer gebeurde.
4. Om welke redenen werden IBO-trajecten stopgezet? Graag een ophijsting per sector, naargelang werkgever en cursist. Dit jaarlijks voor de periode 2018-2022.
5. Graag een overzicht van de stopgezette IBO-trajecten naargelang volgende kenmerken van de deelnemers: geslacht, leeftijdscategorie, opleidingsniveau en nationaliteit. Dit jaarlijks voor de periode 2018-2022.
6. Hoeveel klachten over IBO-trajecten ontving VDAB van werkgevers en cursisten? Graag een jaarlijks overzicht voor de periode 2018-2022. Graag duiding bij de aard van de klachten met een opsplitsing naargelang de sector waar het traject plaatsvond.

7. Hoe vaak speelde VDAB een bemiddelende rol bij onenigheid tussen werkgever en deelnemer in IBO-trajecten? Hoe vaak gebeurde deze bemiddeling met succes?
8. In hoeveel gevallen verloor een IBO-cursist zijn/haar uitkering bij stopzetting van het traject? Graag een jaarlijks overzicht voor de periode 2018-2022.
9. Hoe evalueert de minister vorige antwoorden?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 495 van 30 maart 2022

van **YVES BUYSSE**

1.

Sector	2018	2019	2020	2021	2022
Primaire sector	278	314	263	260	31
Recreatie, cultuur en sport	139	114	61	83	16
Openbaar bestuur	50	54	36	30	5
Algemene overheidsdiensten	/	1	1	1	/
Verplichte sociale verzekering	7	2	3	2	/
Onderwijs	83	59	78	77	9
Gezondheidszorg	148	167	158	140	9
Maatschappelijke dienstverlening	232	251	194	159	32
Belangenvertegenwoordiging	48	40	26	31	6
Vervaardiging van dranken, voeding en tabak	253	171	171	250	30
Vervaardiging van (elektrische) apparaten en werktuigen	168	113	102	101	16
Vervaardiging van transportmiddelen	199	53	38	32	3
Houtindustrie en vervaardiging van meubelen	179	153	135	158	28
Overige industrie	17	26	10	34	2
Energie en water	9	13	6	/	2
Afval en recyclage	40	35	37	34	3
Bouw	2.771	2.415	2.643	2.593	376
Textiel en kleding	60	51	37	57	11
Grafische nijverheid	121	82	50	70	17
Chemische industrie	27	17	16	17	1

Rubber- en kunststofnijverheid	50	16	15	32	3
Vervaardiging van bouwmaterialen	64	44	42	52	9
Metallurgie	27	7	6	1	/
Vervaardiging van metaalproducten	423	323	274	336	32
Vervaardiging van informatica en elektronische producten	35	26	4	18	/
Telecommunicatie	19	7	14	9	2
Informaticatechnologie	1.285	686	492	591	81
Financiële diensten	98	74	80	69	11
Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	735	546	558	646	95
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	263	83	60	88	10
Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	371	240	173	182	20
Overige zakelijke dienstverlening	631	564	499	502	68
Overige diensten aan personen	307	350	269	316	44
Garagewezen	438	363	363	298	58
Groothandel en handelsbemiddeling	613	479	414	448	66
Kleinhandel	1.853	1.722	1.521	1.405	186
Transport	464	368	305	268	46
Logistiek	172	150	110	139	25
Post	22	56	48	45	15
Horeca en toerisme	982	886	662	826	104
Informatie en media	53	35	36	37	4
Totaal	13.735	11.157	10.010	10.439	1.476

2.

Aantal gestarte IBO in jaartal	Man	Vrouw
2018	9410	4325
2019	7557	3600
2020	6813	3197
2021	7141	3298
2022	1022	454

Aantal gestarte IBO in jaartal	-25 jaar	25 t.e.m. 54 jaar	55+ jaar
2018	6329	7151	255
2019	4910	6034	213
2020	4435	5370	205
2021	4442	5765	232
2022	582	853	41

Aantal gestarte IBO in jaartal	Kortgeschoold	Middengeschoold	Hooggeschoold
2018	4376	6527	2832
2019	3862	5354	1941
2020	3371	4798	1841
2021	3511	4931	1997
2022	567	677	232

Nationaliteit	2018	2019	2020	2021	2022
Afrika	393	384	314	401	59
Amerika	83	90	77	103	12
Azië	678	768	637	787	107
EU-13	397	389	364	314	52
EU-14	11965	9292	8445	8625	1223
EVA en VK	18	13	8	18	1
Overige (incl.	56	58	41	49	2

Oceanië)					
Rest van Europa	145	163	124	142	20

3.

Sector	2018	2019	2020	2021	2022
Primaire sector	122	131	112	105	15
Recreatie, cultuur en sport	47	40	64	17	9
Openbaar bestuur	6	8	11	15	1
Algemene overheidsdiensten	/	/	/	1	/
Verplichte sociale verzekering	2	1	2	/	/
Onderwijs	24	14	38	17	4
Gezondheidszorg	38	56	68	54	4
Maatschappelijke dienstverlening	83	61	98	44	7
Belangenvertegenwoordiging	4	6	10	3	/
Vervaardiging van dranken, voeding en tabak	89	71	70	88	9
Vervaardiging van (elektrische) apparaten en werktuigen	44	42	59	39	8
Vervaardiging van transportmiddelen	37	23	25	12	1
Houtindustrie en vervaardiging van meubelen	73	55	74	62	10
Overige industrie	3	6	11	10	/
Energie en water	3	1	2	/	/
Afval en recyclage	17	12	17	13	2
Bouw	1195	1037	1481	1242	169
Textiel en kleding	25	8	19	18	2
Grafische nijverheid	36	26	27	17	6
Chemische industrie	3	8	7	4	2
Rubber- en kunststofnijverheid	24	3	6	14	2
Vervaardiging van bouwmaterialen	29	22	18	26	6

Metallurgie	7	4	5	1	/
Vervaardiging van metaalproducten	160	132	156	142	18
Vervaardiging van informatica en elektronische producten	6	5	4	1	3
Telecommunicatie	7	1	8	5	1
Informaticatechnologie	185	117	144	114	16
Financiële diensten	25	32	45	28	3
Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	193	183	207	175	34
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	113	44	42	34	8
Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	140	79	102	71	10
Overige zakelijke dienstverlening	190	205	291	185	31
Overige diensten aan personen	78	101	255	124	15
Garagewezen	140	130	206	122	19
Groothandel en handelsbemiddeling	209	167	224	171	23
Kleinhandel	524	547	688	428	76
Transport	167	140	169	108	18
Logistiek	44	52	52	60	11
Post	6	14	18	17	5
Horeca en toerisme	372	355	524	326	49
Informatie en media	4	7	18	7	/
Totaal	4474	3946	5377	3920	597

4. In veel gevallen is de oorzaak van de stopzetting niet eenzijdig toe te schrijven aan werkgever dan wel de werkzoekende. Een opsplitsing tussen enerzijds stopzetting door werkgever en anderzijds stopzetting door cursist is niet mogelijk. De categorieën voor stopzettingsredenen werden samen met de hervorming van IBO in september 2018 herzien. Stopzettingsredenen die in 2018 bestonden zijn niet langer in gebruik.

Stopzettingsreden	2018	2019	2020	2021	2022
Administratieve reden	98	298	209	144	24
Andere reden toedoen cursist	606	10	/	/	/
Andere reden werkgever	97	5	/	/	/
Arbeidsongeval	13	/	/	/	/
Cursist ander werk	450	14	/	/	/
Cursist andere opleiding	108	1	/	/	/
Cursist onwettig afwezig	213	3	/	/	/
Economische reden werkgever	18	2	/	/	/
Eenzijdige verbreking door werkgever	16	31	28	32	6
Foutieve houding cursist	106	527	379	520	77
Foutieve houding werkgever	8	33	11	21	6
Geschil met werkgever	121	3	/	/	/
Heroriëntering	69	338	277	332	69
Langdurige afwezigheid	53	345	302	402	65
Leeromgeving niet passend	219	1513	1304	1561	231
Medische reden werkgever	169	13	/	/	/
Niet geschikt volgens werkgever	1769	62	/	/	/
Overmacht	13	119	2310	202	18
Tewerkstelling	106	624	557	682	101
Vroegtijdig vast contract	211	5	/	/	/
Zelfstandig cursist	11	/	/	/	/

5.

Aantal stopgezette IBO in jaartal	Man	Vrouw
2018	3136	1338

2019	2750	1196
2020	3626	1751
2021	2801	1095
2022	413	184

Aantal stopgezette IBO in jaartal	-25 jaar	25 t.e.m. 54 jaar	55+ jaar
2018	1941	2444	89
2019	1726	2155	65
2020	2321	2946	110
2021	1662	2141	93
2022	257	324	16

Aantal stopgezette IBO in jaartal	Kortgeschoold	Middengeschoold	Hooggeschoold
2018	1875	1982	617
2019	1695	1756	495
2020	2118	2530	729
2021	1647	1756	493
2022	245	277	75

Nationaliteit	2018	2019	2020	2021	2022
Afrika	126	127	162	132	19
Amerika	23	32	43	35	5
Azië	211	236	344	283	46
EU-13	123	133	192	107	17
EU-14	3920	3330	4559	3250	503
EVA en VK	7	6	2	6	1
Overige (incl. Oceanië)	21	22	15	23	2
Rest van Europa	43	60	60	60	4

6. Bij de klachten beschikt VDAB niet over monitoring inzake de sector.

Aantal ontvankelijk en (on)gegronde klachten	2018	2019	2020	2021
Aantal ontvankelijke klachten	103 waarvan 7 GIBO	92 waarvan 3 IBO-plus	101 waarvan 6 IBO-plus	77 waarvan 3 IBO-plus
Aantal gegrond	43 waarvan 39 (deels) opgelost	48 waarvan 36 (deels) opgelost	32 waarvan 22 (deels) opgelost	29 waarvan 17 (deels) opgelost
Aantal ongegrond	58 waarvan 22 (deels) opgelost	42 waarvan 19 (deels) opgelost	58 waarvan 26 (deels) opgelost	43 waarvan 16 (deels) opgelost
Aantal geen oordeel	2	2	11 waarvan 8 (deels) opgelost	5
Aantal van werkzoekenden	81	68	73	58
Aantal van werkgevers	22	24	27	17
Aantal van overheid	/	/	1	/

reden van de klacht	2018	2019	2020*	2021
Gebrekkige begeleiding	14	9	12	10
IBO werd geweigerd	6	1	/	3
IBO informatie	10	13	11	9
IBO misbruik	6	7	6	4
Onheus bejegend	4	2	5	6
IBO organisatie	12	6	10	9
IBO premie	24	31	17	11
IBO reiskosten	4	1	1	/
IBO stopzetting	21	22	38	22
Technisch probleem	1	/	1	1
Transmissie	1	/	/	/

Privacy	/	/	/	2
---------	---	---	---	---

*22 klachten hadden te maken met corona maatregelen.

- Er bestaat geen monitoring op de discussies tussen cursist en werkgever of op de bemiddeling tussen cursist en werkgever. Bij iedere IBO is er een bemiddelaar (VDAB of partner) die deze rol opneemt waar nodig.
- De volgende tabel geeft weer in hoeveel dossiers de Controledienst een sanctie heeft genomen omwille van de stopzetting van de IBO. Onder sanctie zijn begrepen: verwittiging, sanctie (met financieel gevolg) en uitsluiting tot wedertoeelbaarheid

instroom	2018	2019	2020	2021**
stopzetting IBO	391	299	185	241
beslissing Controledienst in transmissie Stopzetting IBO				
niet ontvankelijk	60	68	48	56
geannuleerd	6	11	5	7
geen gevolg * <i>waarvan schoolverlater in BIT</i>	141 37	108 22	52 13	80 65
sanctie	184	112	80	97
nog geen beslissing genomen				1

Enkele opmerkingen bij de tabel:

* alle transmissies wegens stopzetting IBO voor schoolverlaters in beroepsinschakelingstijd worden zonder gevolg geklasseerd omdat zij geen sanctie kunnen krijgen

** De resultaten voor 2021 zijn de verwerkingen tot en met maart 2022. Er is nog 1 dossier van 2021 waarin geen beslissing genomen werd. Dit zal zo snel als mogelijk gebeuren.

- Cijfers fluctueren ieder jaar, maar we zien dat de sectorale verhoudingen relatief stabiel blijven. Stopzettingen in 2020 lagen in verhouding iets vaker in diensten aan personen, maar dit fenomeen is tijdelijk. Het lijkt logisch dat de coronamaatregelen hier voor iets tussen zitten. Dit zien we ook bij de stopzettingsredenen. In 2020 werd de grootste groep IBO stopgezet met reden overmacht.

Zowel het relatief aantal gestarte als stopgezette IBO's naargelang geslacht is een stabiel gegeven.

Er starten nu iets minder jongeren (- 25 jaar) en hogeschoolden ten opzichte van 2018. Het aantal stopgezette IBO's ligt op basis van de cijfers bij gestarte IBO's hoger dan verwacht bij kortgeschoolden en lager bij hogeschoolden. Dit kan erop wijzen dat de kloof tot de job bij kortgeschoolden groter is dan oorspronkelijk gedacht of dat de kloof vaker kan overbrugd worden bij hogeschoolden dan bij kortgeschoolden. Het aantal niet-EU-burgers lijkt in een licht stijgende trend te zitten.

VDAB ontvangt vaker klachten van IBO-cursisten dan van werkgevers. De redenen die hiervoor opgegeven worden zijn van verschillende aard. De top 3 gaat over een stopzetting, over de IBO-premie en over gebrekkige begeleiding tijdens de IBO.

Het aantal transmissies lag in 2020 lager dan gemiddeld genomen. De stopzettingen in dit jaar hadden dan ook vooral te maken met de coronamaatregelen en minder met de houding van de cursist. De groep werkzoekenden waar geen gevolg aan gegeven werd bestaat voornamelijk uit pas afgestudeerden die nog in hun beroepsinschakelingstijd (BIT) zitten.

Het mag duidelijk zijn dat IBO als instrument voor bepaalde opleidingsnoden in functie van aanwerving sterk zijn rol blijft spelen.